

El líder del PSC, Miquel Iceta, i la presidenta del PPC, Alicia Sánchez Camacho. Els seus partits han presentat 150 llistes fantasmes cadascun a Catalunya, amb l'objectiu de recollir més subvencions i intentar guanyar poder a les diputacions.

Diputats provincials, assessors, càrrecs de confiança, dietes i, sobretot, poder polític. Les diputacions, pensades sobre el paper per donar suport als municipis i mancomunar determinats serveis, s'han convertit en la mare dels ous per a les formacions polítiques, que troben en aquesta institució una font d'ingressos molt potent en forma de sous per als càrrecs, subvencions a les seves fundacions i dotacions econòmiques per als grups polítics amb representació en aquesta institució. És per això que cada vot compta per als partits, encara que l'obtinguin en municipis on ni tan sols aconseguen un regidor. En el recompte final, una desena de vots poden significar un diputat provincial, o sigui, més poder i més diners per al partit. El sistema de repartiment del poder a les diputacions, establert per la Llei orgànica de règim electoral general (Loreg), es basa en la llei d'Hondt i reparteix

La mare dels ous

El 24M els partits polítics es juguen molt més que alcaldies. Aquest dia es reparteix el poder a les diputacions, que gestionen un pressupost sucós, cadires de diputats provincials i targetes d'assessors. Cada vot compta en aquesta pugna, i les llistes fantasmes són un recurs per a socialistes i populars a casa nostra.

Reportatge de Gemma Aguilera

diputats en funció dels vots obtinguts pels partits en cada partit judicial, la divisió territorial que es fa dins de cada demarcació electoral.

Aquest sistema ha provocat algunes disfuncions, com a mínim ètiques, en la configuració de les llistes electorals per part d'alguns partits polítics, que s'aboquen a fer candidatures fantasma amb l'únic objectiu d'esgarrapar alguns vots en poblacions on ni tan sols tenen una persona disposada a representar les seves sigles. Només a Catalunya, aquest 24 de maig el PSC i el PP presenten 300 candidatures unipersonals, és a dir, amb un sol candidat quan l'equip de govern el formarien 5 persones en els municipis d'entre 100 i 250 habitants, i al País Valencià, el PSPV i el PP intercanvien retrets per la mateixa tàctica en diversos municipis. Aquesta pràctica s'ha estès a tot l'Estat espanyol, i ni és nova –a la Restauració va néixer la figura del *cunero*, també anomenat paracaigudista– ni →

Projecte polític o negoci?

SUBVENCIONS DIRECTES

150.301,11 euros

per a cada partit, federació, coalició o agrupació que presenti candidatura en com a mínim el 50% dels municipis d'una província, al marge que obtingui representació o no. Per això, el negoci de les llistes fantasmes.

SUBVENCIONS PER RESULTATS ELECTORALS

0,54 euros

per cada vot obtingut si la llista ha obtingut almenys un regidor.

270,90 euros

per cada regidor elegit.

SUBVENCIONS PER PROPAGANDA ELECTORAL

0,18 euros

per elector de cada municipi on el partit aconsegeixi representació, sempre que hagi presentat llistes en el 50% dels municipis de més de 10.000 habitants.

Font: Llei orgànica de règim electoral general

→ només pròpia de les eleccions municipals, perquè es troben candidats fantasmes que acompanyen altres candidats en llistes als parlaments territorials i també al Congrés espanyol. Però el cert és que coincidint amb la davallada de la implantació territorial de socialistes i populars per l'ascens d'altres forces polítiques, els dos grans partits estatals s'han emparat en la legalitat de la Llore per intentar parar el cop i continuar aspirant a controlar les diputacions.

I tot i que en un estadi de poder molt inferior, els consells comarcals, la presència de partits en poblacions on les sigles no tenen cap implantació ni vocació de governar, sumar vots i regidors és clau per al repartiment del poder en aquest nivell administratiu, perquè la composició d'aquesta institució es fa a partir del nombre de vots i del nombre de regidors obtinguts al conjunt de la comarca. En funció del percentatge de vots de cada partit es defineixen dos terços dels consellers i l'altre terç es reparteix en funció del percentatge de regidors. D'una altra banda, per ser conseller cal ser regidor.

Com explica el professor de dret constitucional de la UB i cap d'estudis de ciència política i administració d'aquesta universitat, Josep Maria Renui, "aquestes llistes fantasmes, totalment legals però immorals, serveixen a aquests dos partits per intentar mantenir un cert poder a les diputacions, la mare dels ous per finançar partits i col·locar persones en càrrecs de tota mena". Renui denuncia que aquesta situació –que es produeix en uns pocs països de la UE, com França i Holanda– "ha estat així per voluntat dels partits que van fer l'anomenada Transició espanyola, que el 1985 van dissenyar alguns articles de la Llore que permeten aquestes llistes fantasmes amb l'argument que s'havia de superar una etapa de la Transició en què s'havia de reforçar enormement el paper dels partits, però d'això fa trenta anys". A parer d'aquest expert en processos electorals, aquesta "anomalia democràtica" es podria resoldre "només

EFE

canviant una vintena de paraules de la Llore, que dona cobertura legal a totes aquestes trampes, a Catalunya i a Espanya, perquè permet que qualsevol persona pugui ser elegida encara que no hagi trepitjat un poble, i en canvi obliga l'elector a estar empadronat en un municipi per poder votar, només en aquell municipi". En aquest sentit, Renui posa com a exemple el redactat que va proposar la comissió d'experts per a la nova llei electoral catalana, que ara debat parcialment el Parlament de Catalunya.

En l'article V-10.2d de la proposta de llei catalana, referit a la presentació de candidatures, s'estableix "la certificació per a cada candidat de trobar-se inscrit en el cens electoral d'un dels municipis integrats en la circumscripció per la qual es presenta". Però aquesta llei, en cas de ser aprovada a Catalunya –fet molt improbable a curt termini– només serviria per al cas de les eleccions al Parlament, perquè per als comicis espa-

➤ SUBVENCIO FANTASMA

Aquest 24 de maig, centenars de municipis dels Països Catalans tindran llistes fantasmes, candidatures sovint amb un sol candidat que no resideix al poble pel qual es presenta, i que sovint ni tan sols l'ha trepitjat mai. Una pràctica molt estesa entre populars i socialistes catalans i valencians, que palesen la davallada de suport territorial més enllà de les grans ciutats. De fet, a Catalunya, PSC i PPC han fet 145 i 140 llistes fantasmes respectivament, i al País Valencià, si bé no s'ha quantificat, se n'han denunciat més d'una desena. Habitualment, aquestes llistes es concentren en pobles d'entre 100 i 250 habitants, on les candidatures haurien de tenir 5 membres per cobrir el nombre total de regidors electes.

Els dos partits han defensat la confecció d'aquestes llistes, argumentant, en el cas del PSC, que, si no fos així, els seus votants quedarien desemparats en molts municipis. I pel que fa al PP català, argumenta que en molts pobles, els seus militants tenen por de presentar-se perquè reben amenaces del sobiranisme. De fet, aquesta justificació no és ni necessària perquè la Llei orgànica de règim electoral general (Loreg) permet que qualsevol persona empadronada a l'Estat espanyol es pugui presentar com a càrrec electe per qualsevol poble, l'hagi trepitjat mai o no. En canvi, el dret de vot està restringit al municipi on resideix l'elector, i són ben conegudes les dificultats per exercir el vot per correu si el dia de les eleccions l'elector és fora del seu municipi.

nyols i municipals continuaria regint la Loreg. Per a Reniu, aquesta fórmula de control garantiria la voluntat dels partits de governar efectivament un municipi, i "demostraria respecte pel procés democràtic i proximitat al territori i les persones que voten els seus governants". A més, seria difícil que els partits fessin trampes empadronant més de sis mesos abans els seus candidats, perquè el padró està vinculat a serveis com l'atenció als centres de salut, els hospitals, l'assignació d'escoles, el pagament de taxes, etc., que fan gairebé impossible que una persona resideixi efectivament en un altre municipi que no en té.

Subvencions a dojo. Al repartiment de poder a les diputacions i consells comarcals, s'hi suma un altre element, les subvencions de l'Estat (vegeu gràfic de la pàgina 26) per propaganda electoral. L'article 193.2 de la llei electoral estableix que "per cada província,

aquells que concorrin a les eleccions en, almenys, el 50% dels municipis, podran gastar, a més, uns altres 150.301,11 euros per cadascuna de les províncies en què compleixin l'esmentada condició". Això vol dir que un partit que aconsegueixi superar aquesta barrera al Principat en les quatre demarcacions obtindrà una subvenció directa, al marge de si ha obtingut representació als ajuntaments o no, o si ha obtingut zero vots, com va passar en molts ajuntaments a les eleccions municipals del maig de 2011, 601.244,44 euros. I en el cas del País Valencià, la xifra seria de 450.903,33 euros.

I encara hi ha un argument polític que explica per què socialistes i populars s'han llançat a l'estratègia de les llistes fantasma de manera tan massiva a Catalunya. El procés sobiranista ha fet que les eleccions del 24 de maig siguin molt més que unes municipals. Són un test per mesurar forces, un assaig de les eleccions del 27 de setembre, que CiU,

ERC i la CUP consideren plebiscitàries. Tant el PP com el PSC han tingut moltes dificultats per presentar més llistes que el 2011. El PP ho ha aconseguit amb 140 llistes fantasmes, i el PSC, tot i oferir-ne 145, es presenta en gairebé 200 municipis menys que el 2011. La davallada dels dos grans partits espanyols al Principat és notòria, i recular tant seria donar un missatge de derrota per al 27S.

I en el cas del País Valencià, la possibilitat que el PP perdi molts ajuntaments i també la Generalitat valenciana ha empès el PSPV i el PP a calibrar molt bé les seves forces en els municipis. L'endemà, cada vot comptarà per al repartiment de poder i de diners.

Ni ERC, ni CiU, ni la CUP, ni ICV, ni C's no han fet llistes fantasmes, però tampoc Compromís, EUPV ni les candidatures de Podem. Era fàcil caure en la temptació, però han optat per l'honestat i el respecte per als seus possibles votants. ●